

EMEKLİ VEYA YAŞLILIK AYLIĞI ALANLARIN KAMUDA ÇALIŞMALARI VE İŞTEN ÇIKIŞLARI SONRASI TOPTAN ÖDEME ALMA HAKLARI

1. GİRİŞ

5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce sigortalı olup çalışmaya başlayanlardan emeklilik şartlarını yerine getirip emekli/yaşlılık aylığı bağlananların istisna durumları haricinde Sosyal Güvenlik Destek Primine tabi olarak bu aylıkları kesilmeden çalışmaları mümkündür.

Ancak emekli/yaşlılık aylığı alanların Kamuda istihdam edilmeleri halinde istisnalar dışında bu aylıkları kesilmektedir.

15 Temmuz olaylarından sonra özellikle Savunma Bakanlığına bağlı Kuvvet Komutanlıklarında ve Emniyet Teşkilatında oluşan pilot, teknik eleman vb. boşluğu sebebiyle emekli personellerin geri istihdamı söz konusu olmuştur. Bu durumda olanların tamamı emekli maaşları kesilerek istihdam edilmişlerdir.

Emekli/yaşlılık aylığı alanların Kamuda çalışmaları ve işten çıkışları sonrasındaki hakları hususundaki farklılıkların incelenmesi bu yazının konusunu oluşturmaktadır.

2. EMEKLİ VEYA YAŞLILIK AYLIĞI ALANLARIN KAMUDA ÇALIŞMALARI HALİNDE AYLIKLARININ KESİLMESİ

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, emekli/yaşlılık aylığı alanların istihdam edilmesinde yasaklayıcı bir hükmü barındırmamaktadır. Ancak bazı kanun ve kanun hükmünde kararnemelerde değişiklik yapılmasına dair 5335 sayılı kanunun 30 uncu maddesinin 2 nci fıkrası ile;

Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin;

- Genel bütçeye dahil daireler,
- Katma bütçeli idareler,
- Döner sermayeler,
- Fonlar,
- Belediyeler,
- İl özel idareleri,
- Belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler,
- Sosyal güvenlik kurumları,
- Bütçeden yardım alan kuruluşlar
- Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin yüzde 50 sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda,

Herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmayacağı ve görev yapamayacağı hükmedilmiştir.

Söz konusu hükmün yürürlük tarihinden itibaren bahse konu kurumlarda emekli/yaşlılık aylığı alanların maaşlarının kesilmesi gerekmekte olup, kesilmemesi halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tespiti halinde bu maaşların geri istenildiğine dair uygulamaları mevcuttur.

3. KAMUDA ÇALIŞMALARIN SONA ERMESİ İLE TOPTAN ÖDEME ALMA HAKKI

Toptan ödeme ile ilgili düzenlemeler 5510 sayılı Kanununun 31 ve 36 ncı maddelerinde yer almaktadır.

5510 sayılı yasanın 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (a) ve bu kanuna göre ilk defa (c) bendi kapsamında sigortalı olanlara Toptan Ödeme; herhangi bir nedenle çalıştığı işten ayrılan ve yaşlılık (emekli) aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu halde prim gün sayısı ve / veya sigortalılık süresi eksik olduğu için malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalı adına bildirilen (ödenen), malullük – yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde sigortalıya verilmektedir.

Emekli/yaşlılık aylığı kesilip Kamuda çalışanların herhangi sebeple işlerinden ayrılmaları sonucunda bu işlerine başlamadan önce emekliliklerinin mevcudiyeti, 2829 sayılı Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun da dikkate alınarak Toptan Ödeme ile ilgili düzenlemede belirtildiği üzere Kamudan bildirilen 5510 sayılı yasanın 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (a) ve bu Kanuna göre ilk defa (c) kapsamındaki bildirilen (ödenen), malullük – yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde sigortalıya verilmektedir. Kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası primleri toptan ödeme yoluyla ödenmemektedir.

4. SONUÇ

15 Temmuz olaylarından sonra özellikle Savunma Bakanlığına bağlı Kuvvet Komutanlıklarında ve Emniyet Teşkilatında oluşan pilot, teknik eleman vb. boşluğu sebebiyle emekli personellerin geri istihdamı söz konusu olmuştur. Bu durumda olanların tamamı emekli maaşları kesilerek istihdam edilmişlerdir.

Bu durumdakilerin, 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Toptan Ödeme ile ilgili düzenlemesi çerçevesinde, emekli/yaşlılık aylığı alanların sonradan kamuda istihdam edilenlerin işten çıkışlarından sonra bu hizmetlerine ilişkin malullük – yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde sigortalıya verilmektedir.

BARIŞ ERDEM DANIŞMANLIK SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU EKİBİ

